

ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΥΓΟΥ 2024

ΣΥΝΟΨΗ

Ο χειμώνας του 2023-2024 ήταν ένας από τους πιο θερμούς των τελευταίων ετών, όπως και η άνοιξη και το καλοκαίρι του 2024, τα οποία σημείωσαν κάποιες από τις υψηλότερες θερμοκρασίες που έχουν καταγραφεί, συμπεριλαμβανομένων ακραίων συνθηκών ξηρασίας. Λόγω των ζεστών και ξηρών συνθηκών σε όλη την Ελλάδα, η καλλιεργητική περίοδος και η συγκομιδή επιταχύνθηκαν κατά 2 έως 4 εβδομάδες, ανάλογα με την περιοχή, ενώ η παραγωγή μειώθηκε από 20% έως 60%. Ένα πλεονέκτημα των ακραίων καιρικών συνθηκών ήταν ότι υπήρξαν ελάχιστα προβλήματα από ασθένειες και παράσιτα.

Παρόλο που η χρονιά θα μείνει στη μνήμη ως μία από τις πιο δύσκολες που έχουν καταγραφεί, η ποιότητα των παραγόμενων κρασιών είναι πολύ υψηλή σε όλες τις περιοχές, με εξαιρετική ωρίμανση, συμπυκνωμένα αρώματα φρούτων και καλή οξύτητα. Τα οινοποιεία και οι αμπελουργοί αντιμετώπισαν προκλήσεις που τους ώθησαν να βρουν νέους τρόπους διαχείρισης των αμπελώνων και να προσαρμόσουν τις τεχνικές τους, κάτι που θα τους προετοιμάσει για τις προκλήσεις του μέλλοντος.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΑΜΥΝΤΑΙΟ

Ο χειμώνας ήταν ο θερμότερος των τελευταίων τουλάχιστον 20 ετών και πιθανώς ο πιο ζεστός στην πρόσφατη μνήμη. Η χιονόπτωση ήταν ελάχιστη και σύντομη, με αποτέλεσμα τα φυτά να μην έχουν ουσιαστικά περίοδο «ανάπαυσης», γεγονός που οδήγησε σε πρόωπη και άνιση έκπτυξη των οφθαλμών. Η άνοιξη ήταν επίσης ζεστή, με εξαίρεση τον Μάιο, όπου οι θερμοκρασίες κυμάνθηκαν σε φυσιολογικά επίπεδα. Οι βροχοπτώσεις κινήθηκαν γύρω από τον μέσο όρο της περιοχής. Η ανάπτυξη των οφθαλμών ήταν σχετικά ανομοιογενής, εμφανιζόμενη 10-12 ημέρες νωρίτερα από το συνηθισμένο.

Το καλοκαίρι ήταν το θερμότερο που έχει καταγραφεί. Η περιοχή υπέφερε από παρατεταμένη ξηρασία, με κάποιες βροχοπτώσεις προς τα τέλη Αυγούστου, οι οποίες όμως δεν είχαν ιδιαίτερη επίδραση λόγω της παρατεταμένης ξηρασίας που επικράτησε καθ' όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού. Οι μη αρδευόμενοι και νεότεροι αμπελώνες παρουσίασαν συμπτώματα υδατικού στρες, οδηγώντας σε μειωμένες αποδόσεις και πρόωπη είσοδο στη φάση της αλλαγής χρώματος των σταφυλιών

(veraison). Ο Σεπτέμβριος χαρακτηρίστηκε από φυσιολογικές συνθήκες για την εποχή και την περιοχή, με χαμηλές θερμοκρασίες και βροχοπτώσεις, γεγονός που αποδείχθηκε ευεργετικό για τις μεσοπρώιμες και όψιμες ποικιλίες, τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά. Ο Οκτώβριος ήταν δροσερός και βροχερός, χωρίς όμως να δημιουργήσει ιδιαίτερα προβλήματα στο Ξινόμαυρο.

Ο τρύγος ξεκίνησε στις 8 Αυγούστου, δώδεκα ημέρες νωρίτερα από πέρυσι. Οι πρώιμες ποικιλίες ωρίμασαν υπό ζεστές συνθήκες, οδηγώντας σε μείωση της ποσότητας, γεγονός που επηρέασε και την ποιότητα λόγω της σύντομης περιόδου ωρίμανσης, ιδιαίτερα στους μη αρδευόμενους αμπελώνες με χαμηλές αποδόσεις ανά εκτάριο. Οι μεσοπρώιμες και όψιμες ποικιλίες ωρίμασαν υπό πιο ήπιες συνθήκες, με αποτέλεσμα να παρουσιάζουν καλό αρωματικό δυναμικό και οξύτητα, καθώς και βελτίωση των φαινολικών χαρακτηριστικών στα ερυθρά κρασιά. Οι αποδόσεις ήταν υψηλότερες, φτάνοντας σε φυσιολογικά επίπεδα για την περιοχή σε ορισμένες περιπτώσεις. Ο τρύγος του Ξινόμαυρου ολοκληρώθηκε στις 10 Οκτωβρίου.

Λόγω των θερμών και ξηρών συνθηκών, οι ποσότητες των πρώιμων ποικιλιών μειώθηκαν κατά 10-30%, ανάλογα με την ποικιλία. Στις μεσοπρώιμες και όψιμες ποικιλίες, η μείωση έφτασε έως και 20%, αν και σε ορισμένες περιπτώσεις η παραγωγή παρέμεινε σε φυσιολογικά επίπεδα. Οι αποδόσεις γενικά εξαρτήθηκαν από την περίοδο ωρίμανσης της ποικιλίας, την ηλικία του αμπελώνα και τη διαθεσιμότητα άρδευσης. Οι παλαιότεροι αμπελώνες ανταποκρίθηκαν καλύτερα στο υδατικό στρες, όπως και οι νεότεροι που αρδεύονταν.

Οι ξηρές και θερμές συνθήκες οδήγησαν σε υγιή σταφύλια με καλό αρωματικό δυναμικό και χρώμα. Οι υψηλές θερμοκρασίες κατά την περίοδο ωρίμανσης είχαν ως αποτέλεσμα ελαφρώς υψηλότερα επίπεδα αλκοόλ και pH. Όσον αφορά την οξύτητα, ήταν ελαφρώς χαμηλότερη στις πρώιμες λευκές ποικιλίες, αλλά διατηρήθηκε σε καλά επίπεδα στις μεσοπρώιμες και όψιμες λευκές ποικιλίες. Λόγω κάποιων όψιμων βροχοπτώσεων προς το τέλος του τρύγου, η συγκομιδή των σταφυλιών που προορίζονταν για τις βάσεις αφρωδών οίνων ξεκίνησε νωρίτερα. Τα Ξινόμαυρα παρουσίασαν υψηλή περιεκτικότητα σε φαινολικές ενώσεις, επιτυγχάνοντας παράλληλα άριστο δυναμικό ωρίμανσης.

ΔΡΑΜΑ

Η αμπελοοικονομική περίοδος του 2024 ήταν μοναδική και απρόβλεπτη από την αρχή μέχρι το τέλος. Ο σχετικά ήπιος χειμώνας στη Δράμα έδειχνε ότι ο τρύγος θα ήταν πρώιμος. Η έντονη ξηρασία που ακολούθησε τους επόμενους μήνες, καθώς και κατά τη διάρκεια του τρύγου, οδήγησε σε ακόμη πιο πρώιμη συγκομιδή από την αναμενόμενη. Η έκπτυξη των οφθαλμών σημειώθηκε σχεδόν δύο εβδομάδες

νωρίτερα, και σε ορισμένους αμπελώνες σχεδόν τρεις εβδομάδες, λόγω ενός ιδιαίτερα θερμού Ιουλίου με συνεχείς υψηλές θερμοκρασίες και παρατεταμένη ξηρασία.

Για πρώτη φορά τα τελευταία 30 χρόνια, ο τρύγος ξεκίνησε τον Ιούλιο και ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο. Οι υψηλές θερμοκρασίες και η έλλειψη βροχοπτώσεων συνέβαλαν στην ωρίμανση διαφορετικών αμπελοτεμαχίων ταυτόχρονα, οδηγώντας σε μία από τις πιο σύντομες περιόδους τρύγου που έχουν καταγραφεί, διάρκειας μόλις 32 ημερών, σε αντίθεση με τη συνηθισμένη περίοδο των 45-55 ημερών. Ο τρύγος ξεκίνησε με Sauvignon Blanc και ολοκληρώθηκε στις 27 Αυγούστου με Αγιωργίτικο.

Ποσοτικά στοιχεία

Οι αποδόσεις των λευκών ποικιλιών ήταν κατά μέσο όρο 10%-15% χαμηλότερες σε σύγκριση με τον μέσο όρο της τελευταίας δεκαετίας, ενώ οι ερυθρές ποικιλίες παρέμειναν σε επίπεδα παρόμοια με την περσινή χρονιά.

Ποιοτικά χαρακτηριστικά

Ποιοτικά, η χρονιά εξελίχθηκε πολύ καλά. Οι πρώτες εντυπώσεις από τα λευκά κρασιά είναι εξαιρετικές, με υψηλή αρωματική ένταση και έντονο φρουτώδη χαρακτήρα. Ιδιαίτερη μνεία αξίζει το Ασύρτικο, το οποίο έδωσε εξαιρετικά αποτελέσματα. Κάτι αναμενόμενο, φυσικά, δεδομένου ότι πρόκειται για μια ποικιλία που προσαρμόζεται καλύτερα από τις περισσότερες στις υψηλές θερμοκρασίες και τις συνθήκες ξηρασίας.

Όσον αφορά τα ερυθρά κρασιά, πέτυχαν το πλήρες δυναμικό ωρίμανσής τους, με ποιοτικές τανίνες και εξαιρετικό σώμα. Τα λευκά και ροζέ κρασιά εμφανίζουν όμορφη αρωματική ένταση και ικανοποιητικό όγκο στο στόμα. Τα κρασιά δείχνουν ότι θα «ανοίξουν» γρήγορα, ενώ ορισμένα από αυτά είναι ήδη έτοιμα για απόλαυση.

ΝΑΟΥΣΑ

Η φετινή καλλιεργητική περίοδος ήταν η πιο ξηρή και θερμή που έχει καταγραφεί, τόσο σε διάρκεια όσο και σε ένταση. Ο πολύ ζεστός Νοέμβριος και Δεκέμβριος του 2023 καθυστέρησαν την πτώση των φύλλων και, κατά συνέπεια, την είσοδο των αμπελιών σε λήθαργο. Στις 21 Ιανουαρίου σημειώθηκε ελαφριά χιονόπτωση, ενώ ο Φεβρουάριος κύλησε σε φυσιολογικά επίπεδα. Οι βροχές κατά το πρώτο δεκαήμερο του Μαρτίου συνέπεσαν με την έναρξη της έκπτυξης των οφθαλμών στις 11 Μαρτίου, δέκα ημέρες νωρίτερα από πέρυσι.

Η ξηρασία έγινε εμφανής τον Απρίλιο, όταν η χλωρίδα στους αμπελώνες έμοιαζε ήδη με εκείνη του Ιουλίου. Το πρώτο δεκαήμερο του Μαΐου, κατά την άνθιση, καταγράφηκαν ασυνήθιστα χαμηλές θερμοκρασίες, οδηγώντας σε ακανόνιστη καρπόδεση. Η περιοχή αντιμετώπισε επίσης δύο χαλαζοπτώσεις: η πρώτη στις 13 Μαΐου, συνοδευόμενη από έντονες βροχοπτώσεις, και μια ακόμα πιο σφοδρή στις 27 Μαΐου, η οποία, ευτυχώς, προκάλεσε περιορισμένες συνολικά ζημιές.

Το καλοκαίρι, οι αμπελώνες βρέθηκαν αντιμέτωποι με μια σειρά ακραίων καιρικών φαινομένων. Στα μέσα Ιουνίου, ισχυροί άνεμοι προκάλεσαν στρες στα φυτά, δημιουργώντας προβλήματα στις φυλλικές επιφάνειες. Ακολούθησαν τρεις διαδοχικοί καύσωνες (Ιούνιος - Ιούλιος - Αύγουστος), με μεγάλη διάρκεια και ένταση, καθώς και υψηλότερες θερμοκρασίες κατά τις νυχτερινές ώρες. Η αλλαγή χρώματος (veraison) ξεκίνησε στις 2 Ιουλίου για τις διεθνείς ποικιλίες και στις 7 Ιουλίου για το Ξινόμαυρο. Στο τέλος Αυγούστου σημειώθηκαν 6mm βροχής, ενώ μετά την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου, οι καιρικές συνθήκες άλλαξαν, φέρνοντας χαμηλότερες θερμοκρασίες κατά τη νύχτα και μερικές βροχοπτώσεις.

Ο τρύγος ξεκίνησε στις αρχές Αυγούστου για τις διεθνείς ποικιλίες και στις 2 Σεπτεμβρίου για το Ξινόμαυρο, καθιστώντας τον τον πιο πρώιμο των τελευταίων δεκαετιών—κατά 20-25 ημέρες νωρίτερα από τον μέσο όρο της περιοχής. Συγκεκριμένα, για το Ξινόμαυρο, ήταν ο πιο πρώιμος τρύγος στην ιστορία. Οι διεθνείς ποικιλίες ωρίμασαν υπό αυστηρά ξηρές και θερμές συνθήκες, ενώ για το Ξινόμαυρο οι συνθήκες ήταν παρόμοιες, με μια αλλαγή λίγο πριν τον τρύγο. Οι βροχοπτώσεις στο τέλος Αυγούστου συνέβαλαν στη σταδιακή μείωση των νυχτερινών θερμοκρασιών, που μέχρι την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου είχαν επανέλθει σε σχετικά φυσιολογικά επίπεδα για την εποχή.

Συνολικά, η υγιεινή των σταφυλιών ήταν εξαιρετική, με καλά αρώματα και χρώμα. Το Ξινόμαυρο απέδωσε εξαιρετικά, με καλή φαινολική ωρίμανση. Οι τελικές αποδόσεις του Ξινόμαυρου ήταν από τις χαμηλότερες που έχουν καταγραφεί για οποιαδήποτε ποικιλία, με μέσο όρο περίπου 650 κιλά ανά εκτάριο.

Η φετινή ξηρασία ήταν πρωτοφανής, οδηγώντας σε μείωση της συνολικής παραγωγής κατά 40% στο Γιαννακοχώρι. Οι συνθήκες αυτές επέβαλαν την υιοθέτηση πειραματικών πρακτικών, προσαρμοσμένων σε συγκεκριμένα αμπελοτεμάχια, ώστε να προστατευθούν τα σταφύλια από τις υψηλές θερμοκρασίες. Για παράδειγμα, αποφεύχθηκε η αφαίρεση φύλλων, καθώς και το βαθύ κορυφολόγημα και το ξεχορτάρισμα. Χρησιμοποιήθηκε λιγότερη άρδευση, αλλά με πιο συχνές εφαρμογές, ώστε το στρες να λειτουργήσει προς όφελος της ποιότητας των σταφυλιών. Η μείωση της παραγωγής περιλάμβανε επίσης την απόφαση για πράσινο τρύγο σε 100 εκτάρια νεαρών Ξινόμαυρων αμπελώνων, με στόχο την ενίσχυση της ποιότητας.

Η πίεση από ασθένειες ήταν σαφώς χαμηλότερη σε σχέση με άλλες χρονιές. Η υγιεινή των σταφυλιών ήταν υψηλού επιπέδου, αντίστοιχη με την περσινή. Τα αρώματα ήταν πολύ καλά. Η απόφαση να πραγματοποιηθεί ο τρύγος όσο το δυνατόν γρηγορότερα, περνώντας από κάθε αμπελοτεμάχιο όσες φορές ήταν απαραίτητο, βοήθησε στη διατήρηση της οξύτητας και στον έλεγχο των επιπέδων αλκοόλ, ώστε να μην ξεπεράσουν τα φυσιολογικά όρια.

ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑ

Η χρονιά χαρακτηρίστηκε από σχετικά υψηλές θερμοκρασίες και ελάχιστες βροχοπτώσεις. Τα αμπέλια συνέχισαν να αναπτύσσουν νέα φύλλα μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου 2023, λόγω των θερμοκρασιών που ήταν πάνω από τον μέσο όρο για την εποχή. Στις αρχές Δεκεμβρίου, οι θερμοκρασίες έπεσαν για μία εβδομάδα, προκαλώντας την πτώση των φύλλων και την είσοδο των αμπελιών στη φάση του λήθαργου. Κατά το κλάδεμα, τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο, παρατηρήθηκε ότι τα φυτά δεν είχαν αποστραγγίσει πλήρως τους χυμούς τους, λόγω της έλλειψης χαμηλών θερμοκρασιών που απαιτούνται για αυτή τη διαδικασία.

Η έκπτυξη των οφθαλμών ολοκληρώθηκε δύο εβδομάδες νωρίτερα σε σχέση με το προηγούμενο έτος, στα τέλη Μαρτίου 2024. Στις αρχές Απριλίου, καταγράφηκαν πολύ υψηλές θερμοκρασίες για την εποχή, οδηγώντας σε μια πρωτοφανή πρωιμότητα στην καλλιεργητική περίοδο, που επιταχύνθηκε κατά 3 έως 4 εβδομάδες. Ως αποτέλεσμα, ο τρύγος, για πρώτη φορά στην ιστορία της περιοχής, ξεκίνησε στις 31 Ιουλίου.

Οι πολύ υψηλές θερμοκρασίες που σημειώθηκαν κατά τους καλοκαιρινούς μήνες προκάλεσαν ξηρασία και θερμικό σοκ στα αμπέλια. Λόγω της υπερβολικής ξηρότητας, τα φυτά σταμάτησαν τη φωτοσύνθεση για να εξοικονομήσουν ενέργεια και άρχισαν να καταναλώνουν το νερό που υπήρχε στις ρώγες των σταφυλιών. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την ατελή ωρίμανση των σταφυλιών, με υπερβολική συσσώρευση σακχάρων και οξύτητας μέσα στις ρώγες.

Στα τέλη Αυγούστου, σημαντικές βροχοπτώσεις άρχισαν να σημειώνονται σε εβδομαδιαία βάση, μεταβάλλοντας ριζικά την κατάσταση. Στις 26 Αυγούστου, έντονη βροχόπτωση, συνοδευόμενη από 35 λεπτά χαλαζόπτωσης, έπληξε τον αμπελώνα στη Φιλυριά. Αυτή η απότομη αλλαγή στις καιρικές συνθήκες έκανε τη διαχείριση των αμπελώνων πιο περίπλοκη, καθώς μέχρι τότε η καλλιεργητική προσέγγιση ήταν προσανατολισμένη σε συνθήκες ξηρασίας. Από εκείνο το σημείο και έπειτα, η διαχείριση εστιάστηκε στον έλεγχο της υπερβολικής υγρασίας, χρησιμοποιώντας αντίθετες πρακτικές, όπου αυτό ήταν εφικτό.

Οι ξηρικής καλλιέργειας αμπελώνες σημείωσαν μείωση παραγωγής 30%-40% σε σύγκριση με το 2023, όταν η παραγωγή είχε ήδη μειωθεί σημαντικά σε σχέση με το 2022. Τα φυτά που αρδεύονταν με στάγδην άρδευση διατήρησαν τις ποσότητες τους σε επίπεδα παρόμοια με εκείνα του 2022.

Τα ζητήματα που προέκυψαν φέτος λόγω των υψηλών θερμοκρασιών περιλάμβαναν αυξημένα επίπεδα pH, κυρίως στις λευκές ποικιλίες, υπερβολική συγκέντρωση σακχάρων και οξύτητας στα σταφύλια από ξηρικής καλλιέργειας αμπελώνες, καθώς και έλλειψη ομοιόμορφης ωρίμανσης των ρωγών μέσα στις ταξιανθίες. Υπήρξαν επίσης δυσκολίες στην ωρίμανση των ερυθρών ποικιλιών, καθώς και έλλειψη συγχρονισμού μεταξύ σακχαρικής και φαινολικής ωρίμανσης. Παρά την επιπλέον προσπάθεια που απαιτήθηκε κατά τον φετινό τρύγο, η ποιότητα διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα, με πολλές προσαρμογές στα πρωτόκολλα οινοποίησης.

Τα λευκά, ροζέ και τα ερυθρά με ελαφριά εκχύλιση αναμένεται να δώσουν πολύ καλά αποτελέσματα, ειδικά για τα σταφύλια που τρυγήθηκαν νωρίτερα και απέφυγαν τις ακραίες θερμοκρασίες. Αντίθετα, λόγω της υψηλής θερμοκρασίας, υπάρχει κίνδυνος υψηλότερων αλκοολικών βαθμών και αλλαγών στα αρωματικά προφίλ των ερυθρών προς πιο ώριμα ή «μαγειρεμένα» φρούτα. Τα τελευταία χρόνια, η επίτευξη της σωστής ωρίμανσης για τα ερυθρά κρασιά με μακρά εκχύλιση γίνεται ολοένα και πιο δύσκολη. Εάν αυτές οι συνθήκες συνεχιστούν, η διατήρηση της υψηλής ποιότητας και η παραγωγή εξαιρετικών ερυθρών οίνων μπορεί να γίνεται κάθε χρόνο όλο και πιο απαιτητική.

ΕΠΑΝΟΜΗ

Ο χειμώνας ήταν ήπιος, με σχετικά υψηλές θερμοκρασίες για την εποχή (μέση θερμοκρασία τον Ιανουάριο 7°C). Δεν υπήρξε χιονόπτωση, αλλά σημειώθηκαν αρκετές βροχοπτώσεις κατά τη διάρκεια του χειμώνα, χωρίς όμως οι θερμοκρασίες να πέσουν κάτω από το μηδέν. Την άνοιξη, οι θερμοκρασίες ήταν επίσης ήπιες για την εποχή (μέση θερμοκρασία 13°C), με καλές βροχοπτώσεις που ευνόησαν την ανάπτυξη των φυτών. Ο Μάρτιος είχε τις περισσότερες βροχοπτώσεις, ειδικά κατά το πρώτο δεκαήμερο, και στις 10 Μαρτίου ξεκίνησε η έκπτυξη των οφθαλμών, δέκα ημέρες νωρίτερα από πέρυσι. Τον Απρίλιο και τον Μάιο δεν σημειώθηκαν σημαντικές αυξήσεις θερμοκρασίας, αλλά οι βροχοπτώσεις μειώθηκαν σημαντικά. Η επόμενη βροχόπτωση συνέβη στις αρχές Μαΐου, ενώ η άνθιση πραγματοποιήθηκε στις 27 Μαΐου, περίπου 14 ημέρες νωρίτερα από πέρυσι.

Το καλοκαίρι σημειώθηκαν απότομες αυξήσεις της θερμοκρασίας, ιδιαίτερα τον Ιούνιο (μέση θερμοκρασία 27°C) και τον Ιούλιο (μέση θερμοκρασία 29°C), οδηγώντας σε πρώιμο περκασμό στις 7 Ιουλίου, 19 ημέρες νωρίτερα από πέρυσι. Ο τρύγος ξεκίνησε στις 30 Ιουλίου, 22 ημέρες νωρίτερα από την προηγούμενη χρονιά.

Τον Αύγουστο, οι θερμοκρασίες μειώθηκαν ελαφρώς, χωρίς να σημειωθούν βροχοπτώσεις, γεγονός που επέτρεψε την ομαλή διεξαγωγή του τρύγου. Τον Σεπτέμβριο, οι θερμοκρασίες έπεσαν αισθητά, με δύο βροχοπτώσεις που επέτρεψαν την ομοιόμορφη ωρίμανση των ερυθρών ποικιλιών. Στις 30 Ιουλίου, τρυγήθηκε το Chardonnay, ακολουθούμενο από Sauvignon Blanc, Viognier και Merlot. Στις 13 Αυγούστου ξεκίνησε ο τρύγος της Μαλαγουζιάς, ακολουθούμενος από Syrah, και στις αρχές Σεπτεμβρίου οι ελληνικές ερυθρές ποικιλίες Λημιό, Μαυρούδι, Μαυροτράγανο, μαζί με το Ασύρτικο. Ο τρύγος ολοκληρώθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου με το Ξινόμαυρο.

Η παραγωγή τόσο των λευκών όσο και των ερυθρών ποικιλιών παρουσίασε μια μικρή μείωση της τάξης του 10%. Η φετινή χρονιά φαίνεται να είναι πολύ καλή για τα λευκά και τα ροζέ κρασιά του κτήματος, τα οποία εμφανίζουν πλούσια ποικιλιακά αρώματα και γεμάτες γεύσεις. Ήταν επίσης εξαιρετική χρονιά για τα ερυθρά, με ένταση στα ποικιλιακά αρώματα και πλούσιο σώμα.

ΠΑΓΓΑΙΟ

Ο χειμώνας του 2023-2024 ήταν ήπιος, με σχετικά υψηλές θερμοκρασίες και λίγες βροχοπτώσεις. Η άνοιξη ξεκίνησε επίσης με υψηλές θερμοκρασίες και χωρίς βροχοπτώσεις. Ως αποτέλεσμα, η έναρξη της βλαστικής περιόδου για τα αμπέλια στους πρόποδες του Παγγαίου ξεκίνησε στα τέλη Μαρτίου, 15 ημέρες νωρίτερα από το συνηθισμένο. Κατά τη διάρκεια της άνοιξης, το ίδιο καιρικό μοτίβο συνεχίστηκε, γεγονός που καθιστούσε απαραίτητη την άρδευση για τη σωστή ανάπτυξη των αμπελιών.

Η έλλειψη βροχοπτώσεων και οι υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού απαίτησαν διαφορετική προσέγγιση στη διαχείριση του αμπελώνα. Ωστόσο, η απουσία ασθενειών λόγω του κλίματος αποτέλεσε θετικό παράγοντα. Δεν πραγματοποιήθηκε αφαίρεση φύλλων ή βλαστών, ώστε να προστατευθούν τα σταφύλια από τις υψηλές θερμοκρασίες. Ο περκασμός ξεκίνησε στις αρχές Ιουλίου.

Ο τρύγος των λευκών ποικιλιών ξεκίνησε στις 5 Αυγούστου με το Sauvignon Blanc, ακολουθούμενο από Chardonnay, Βιδιανό και Semillon, και ολοκληρώθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου με το Ασύρτικο. Η ωρίμανση των λευκών σταφυλιών εξελίχθηκε ομαλά, οδηγώντας στην παραγωγή εξαιρετικά αρωματικών κρασιών, με καλή δομή, οξύτητα, ισορροπία και διακριτική φρεσκάδα.

Ο τρύγος των ερυθρών ποικιλιών ξεκίνησε με το Pinot Noir στις 3 Αυγούστου και συνεχίστηκε στις 15 Αυγούστου με το Merlot. Ακολούθησαν οι ποικιλίες Syrah, Cabernet Sauvignon και Αγιωργίτικο, με ομαλή εξέλιξη, και ολοκληρώθηκε στις 11 Σεπτεμβρίου. Τα ερυθρά κρασιά αναμένεται να είναι αρωματικά, φρουτώδη, με καλή παρουσία φαινολικών στοιχείων, βελούδινη υφή και εξαιρετική δομή. Αξίζει να

σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια του τρύγου δεν σημειώθηκαν βροχοπτώσεις, γεγονός που συνέβαλε στη συλλογή των σταφυλιών χωρίς προβλήματα.

Συνολικά, ο τρύγος του 2024 αναμένεται να αποδώσει κρασιά υψηλής ποιότητας, με πλούσια, αρωματικά και βελούδινα χαρακτηριστικά. Η ποσότητα προβλέπεται ίδια με εκείνη του 2023. Έτσι, το 2024 θα θεωρηθεί μια καλή χρονιά για την περιοχή του Παγγαίου, παρά τις ασυνήθιστες καιρικές συνθήκες της άνοιξης και του καλοκαιριού, γεγονός που αποδεικνύει τη σημασία της σωστής διαχείρισης του αμπελώνα κατά τη διάρκεια της βλαστικής περιόδου. Η χρονιά αυτή μπορεί εύκολα να χαρακτηριστεί ως "η χρονιά του αμπελουργού", καθώς, χάρη στη σωστή υδροδότηση των αμπελιών και τις κατάλληλες αμπελουργικές πρακτικές, μια θερμή χρονιά απέδωσε κρασιά με ιδιαίτερα φρουτώδη αρώματα και εξαιρετική δομή.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΜΕΤΣΟΒΟ

Ο τρύγος επηρεάστηκε από έναν εξαιρετικά θερμό χειμώνα, τον θερμότερο των τελευταίων ετών, ξεπερνώντας ακόμη και εκείνον του 2023. Η μέση θερμοκρασία τον Ιανουάριο ήταν 1,9 °C, τον Φεβρουάριο 4,6 °C και τον Μάρτιο 5,9 °C, σημαντικά υψηλότερη από τις συνήθεις μέσες θερμοκρασίες της περιοχής, οι οποίες συνήθως είναι κοντά ή κάτω από το μηδέν. Ως αποτέλεσμα, ο βιολογικός κύκλος των αμπελιών ξεκίνησε νωρίτερα από το συνηθισμένο.

Αν και οι βροχοπτώσεις κατά τους τρεις πρώτους μήνες του έτους ήταν ελαφρώς κάτω από τον μέσο όρο, ήταν επαρκείς για την ανάπτυξη των αμπελιών. Την άνοιξη, οι θερμοκρασίες αυξήθηκαν απότομα, ενώ η ελάχιστη βροχόπτωση επιτάχυνε τα βλαστικά στάδια, καθιστώντας σαφές ότι ο τρύγος θα ήταν πρώιμος. Το καλοκαίρι παρέμεινε εξαιρετικά θερμό και ξηρό, πιθανώς το πιο ζεστό που έχει καταγραφεί, αν και χωρίς τα ακραία κύματα καύσωνα του 2023. Αξιοσημείωτο είναι ότι η μέση θερμοκρασία του Ιουνίου ήταν 4,2 °C υψηλότερη από το προηγούμενο έτος. Συνολικά, η μέση θερμοκρασία από την αρχή του 2024 έως τον τρύγο ήταν 2 °C υψηλότερη από εκείνη του 2023, ενώ οι βροχοπτώσεις μεταξύ Μαρτίου και Αυγούστου ήταν περίπου στο μισό σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Ο τρύγος της ποικιλίας Traminer ξεκίνησε στις 20 Αυγούστου, 25 ημέρες νωρίτερα από το 2023. Στις 4 Σεπτεμβρίου ακολούθησε η συγκομιδή του Pinot Noir, ενώ οι ποικιλίες Cabernet Sauvignon και Merlot ξεκίνησαν να τρυγούνται στις 18 Σεπτεμβρίου. Ο τρύγος ολοκληρώθηκε με τις τοπικές ποικιλίες στις 26 Σεπτεμβρίου. Για πρώτη φορά στην καταγεγραμμένη μνήμη, ολόκληρος ο τρύγος ολοκληρώθηκε πριν από το τέλος Σεπτεμβρίου.

Η παραγωγή ήταν κάτω από 300 κιλά ανά στρέμμα, παρουσιάζοντας μείωση σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Αν και είναι ακόμη νωρίς για την πλήρη αξιολόγηση της ποιότητας, οι πρώτες ενδείξεις δείχνουν ότι τα ερυθρά κρασιά θα είναι υψηλής ποιότητας, με πλούσιο φαιολικό δυναμικό και γεμάτη αίσθηση στο στόμα, ενώ τα λευκά κρασιά παρουσιάζουν μεγάλη εκφραστικότητα, πλούσιο αρωματικό χαρακτήρα και τυπικότητα στα αρώματα.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΜΕΣΕΝΙΚΟΛΑΣ

Ο χειμώνας χαρακτηρίστηκε από έλλειψη βροχοπτώσεων και θερμοκρασίες υψηλότερες από το συνηθισμένο για την εποχή. Η περίοδος ανθοφορίας την άνοιξη εξελίχθηκε χωρίς βροχές ή υπερβολική ζέστη και χωρίς σημαντικά προβλήματα. Ως αποτέλεσμα, δεν απαιτήθηκαν ιδιαίτεροι χειρισμοί στον αμπελώνα, και η ανθοφορία ολοκληρώθηκε ομαλά.

Οι παρατεταμένες και εξαιρετικά υψηλές θερμοκρασίες που επικράτησαν από τις αρχές Ιουνίου στην περιοχή μας οδήγησαν σε πρόωπη ωρίμανση και έναν πρόωμο τρύγο, ο οποίος ξεκίνησε 25 ημέρες νωρίτερα από το σύνηθες.

Όσον αφορά την ποσότητα, η σύγκριση δεν μπορεί να γίνει με την προηγούμενη χρονιά, η οποία είχε σημαντική μείωση στην παραγωγή λόγω ασθενειών, κυρίως περονόσπορου. Συγκριτικά με μια φυσιολογική χρονιά, η ποσότητα των σταφυλιών παρουσίασε μείωση περίπου 25%.

Ευτυχώς, παρά τις δύσκολες συνθήκες ανάπτυξης, η ποιότητα των σταφυλιών και, κατά συνέπεια, των κρασιών, αναμένεται να είναι εξαιρετική.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

ΦΘΙΩΤΙΔΑ

Ο χειμώνας και η άνοιξη χαρακτηρίστηκαν από υψηλότερες από το φυσιολογικό θερμοκρασίες για την εποχή, με λιγότερες βροχοπτώσεις σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Η ανθοφορία ξεκίνησε στα τέλη Απριλίου για τις πρώιμες ποικιλίες στα αμπέλια χαμηλού υψομέτρου και στις αρχές Μαΐου για τις πιο όψιμες ποικιλίες, όπως το Cabernet Sauvignon και το Sauvignon Blanc.

Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, οι βροχοπτώσεις ήταν περιορισμένες, ενώ τον Ιούνιο οι θερμοκρασίες ήταν υψηλότερες από το συνηθισμένο. Ο τρύγος ξεκίνησε την 1η Αυγούστου με τις λευκές ποικιλίες Chardonnay και Μαλαγουζιά, και συνεχίστηκε με τις υπόλοιπες λευκές και ερυθρές ποικιλίες, όπως το Merlot και το Syrah. Οι καιρικές συνθήκες ευνόησαν τον τρύγο, ο οποίος ολοκληρώθηκε την πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου με τις ποικιλίες Cabernet Sauvignon, Ξινόμαυρο και Aglianico.

Οι κλιματικές συνθήκες διατήρησαν τη στρεμματική απόδοση των αμπελώνων σε χαμηλά επίπεδα, ωστόσο η έλλειψη υγρασίας και οι στοχευμένες καλλιεργητικές παρεμβάσεις συνέβαλαν στην αποφυγή μυκητολογικών ασθενειών. Έτσι, αποφεύχθηκαν σημαντικές απώλειες στην παραγωγή, εξασφαλίζοντας μια ικανοποιητική σοδειά.

Η ποιότητα των σταφυλιών ήταν εξαιρετική, με τα φετινά κρασιά να χαρακτηρίζονται από ισορροπία μεταξύ αλκοόλ και οξύτητας, αναδεικνύοντας την τυπικότητα κάθε ποικιλίας. Ο αμπελώνας της Λοκρίδας στη Φθιώτιδα επιβεβαιώνει για άλλη μια φορά το δυναμικό του ως ένα ιδανικό terroir για την παραγωγή υψηλής ποιότητας κρασιών, χάρη στο ιδιαίτερο μικροκλίμα της περιοχής, το οποίο περιλαμβάνει εναλλασσόμενους ανέμους από τον Παρνασσό και τον Ευβοϊκό Κόλπο, συμβάλλοντας στην ομοιόμορφη ωρίμανση των σταφυλιών.

ΘΗΒΑ

Δύσκολες καιρικές συνθήκες επικράτησαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, με ελάχιστες βροχοπτώσεις ή χιονοπτώσεις στα βουνά κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Ως αποτέλεσμα, το γενικό μικροκλίμα της περιοχής ήταν θερμότερο, χωρίς τη συνηθισμένη υγρασία που χαρακτηρίζει την περιοχή. Έτσι, η έκπτυξη των οφθαλμών ξεκίνησε νωρίτερα από το συνηθισμένο και εξελίχθηκε με ταχύτερο ρυθμό. Αυτό το μοτίβο συνεχίστηκε, καθώς από τον Μάιο και μετά δεν σημειώθηκαν βροχοπτώσεις.

Πολλά ξηρικά αμπέλια υπέστησαν έντονο στρες, ενώ ακόμη και ορισμένα ποτιστικά αμπέλια επηρεάστηκαν λόγω της παρατεταμένης ζέστης. Κατά την περίοδο της ωρίμανσης και του τρύγου, το κλίμα παρέμεινε ξηρό, χωρίς υγρασία ή βροχοπτώσεις. Η μόνη διαφοροποίηση παρατηρήθηκε στα μέσα του τρύγου, όταν οι θερμοκρασίες έπεσαν τη νύχτα, προσφέροντας μια αναζωογονητική ανάπαυλα στα αμπέλια. Η ποσότητα των σταφυλιών φέτος ήταν μειωμένη κατά 60%, γεγονός που ωστόσο ήταν βελτιωμένο σε σχέση με τη μείωση 80% της προηγούμενης χρονιάς.

Η ωρίμανση επηρεάστηκε σημαντικά, με τον τρύγο να ξεκινά 20 ημέρες νωρίτερα για τις ποικιλίες Σαββατιανό και Ροδίτη και 30 ημέρες νωρίτερα για τις ερυθρές ποικιλίες Merlot και Syrah. Η ποιότητα των σταφυλιών ήταν πολύ καλή, καθώς οι

υψηλές θερμοκρασίες απέτρεψαν την εμφάνιση ασθενειών. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της φετινής σοδειάς είναι ότι όλα τα σταφύλια και οι ρώγες ήταν μικρότερου μεγέθους, ενώ τα επίπεδα σακχάρων ήταν μέτρια, χωρίς σημαντικές διακυμάνσεις.

Παρά τις δύσκολες συνθήκες, ο φετινός τρύγος φαίνεται να έχει δώσει ποιοτικά κρασιά με καλό χρώμα, αν και παρουσιάζουν κάποια επίδραση στα φαινορικά χαρακτηριστικά και το χρώμα, λόγω της παρατεταμένης ζέστης. Φαίνεται ότι η ποιότητα της φετινής χρονιάς θα είναι παρόμοια με την περσινή.

ΑΤΤΙΚΗ

Ήταν μια ακόμη δύσκολη χρονιά για τον τρύγο στην Αττική, καθώς για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά σημειώθηκε σημαντική μείωση στην παραγωγή. Ο χειμώνας ήταν αρκετά ήπιος, με λίγες αλλά έντονες βροχοπτώσεις, οι οποίες δεν κατάφεραν να ποτίσουν επαρκώς τα αμπέλια. Οι θερμοκρασίες ήταν αισθητά υψηλότερες από το συνηθισμένο για την εποχή. Η άνοιξη χαρακτηρίστηκε επίσης από υψηλές θερμοκρασίες και πλήρη απουσία βροχοπτώσεων, με αποτέλεσμα την ταχεία ανάπτυξη των αμπελιών.

Ο πρώτος μήνας του καλοκαιριού ξεκίνησε με πολύ υψηλές θερμοκρασίες και καθόλου βροχή, μια τάση που συνεχίστηκε και τους επόμενους μήνες. Ως αποτέλεσμα, με τα αμπέλια να διαθέτουν ελάχιστα αποθέματα νερού, η ανάπτυξη τους σταμάτησε απότομα. Η χαλαζόπτωση στις αρχές Ιουλίου προκάλεσε ζημιές σε απομονωμένες περιοχές των Μεσογείων. Η μεγάλη πυρκαγιά στη βορειοανατολική Αττική επηρέασε αμπελώνες στις περιοχές από όπου πέρασε, αλλά αξίζει να σημειωθεί ότι οι αμπελώνες λειτούργησαν ως φυσικό εμπόδιο, περιορίζοντας την εξάπλωση της φωτιάς προς άλλες κατοικημένες περιοχές.

Ο παρατεταμένος καύσωνας, που διήρκεσε σχεδόν σαράντα ημέρες, ανάγκασε τους παραγωγούς να προχωρήσουν στον τρύγο περίπου 15 ημέρες νωρίτερα από τις προηγούμενες χρονιές. Για τις λευκές ποικιλίες, που τρυγήθηκαν στις αρχές Αυγούστου, η μείωση στην παραγωγή έφτασε το 40% σε σύγκριση με τον τρύγο του 2023 (ο οποίος είχε ήδη μειωθεί σε σχέση με το 2022). Για τις ερυθρές ποικιλίες, που τρυγήθηκαν λίγο πριν τα μέσα Αυγούστου, η μείωση ήταν ακόμη μεγαλύτερη, φτάνοντας το 50% σε σχέση με το 2023. Ο τρύγος του Σαββατιανού, που αποτελεί περίπου το 80% της παραγωγής στην Αττική, πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου, με τη μείωση να κυμαίνεται μεταξύ 55-60%.

Σε αντίθεση με την ποσότητα, η ποιότητα των σταφυλιών ήταν εξαιρετική. Ο αλκοολικός τίτλος στις λευκές ποικιλίες ήταν ελαφρώς χαμηλότερος φέτος, με μέσο όρο περίπου 12,5%, ενώ η ισορροπημένη οξύτητα αναμένεται να δώσει καλά δομημένα κρασιά με πλούσια αρώματα. Ο Αττικός Αμπελώνας είναι ένας από τους

αρχαιότερους της Ευρώπης και ο μεγαλύτερος ενιαίος αμπελώνας της Ελλάδας, αποτελώντας ίσως τον τελευταίο σημαντικό πράσινο πνεύμονα στην Αττική, μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές των τελευταίων ετών.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΗΛΕΙΑ

Η αμπελουργική περίοδος 2023-2024 στην περιοχή της Ηλείας χαρακτηρίστηκε από ένα φυσιολογικό, ήπιο φθινόπωρο με τυπικές βροχοπτώσεις. Ο χειμώνας ήταν εξαιρετικά ήπιος, με περιορισμένες βροχοπτώσεις και σχετικά υψηλές θερμοκρασίες, γεγονός που προφανώς επηρέασε την ανάπτυξη των καρπών. Από τον Φεβρουάριο έως και τον τρύγο επικράτησε μια παρατεταμένη ξηρή και θερμή περίοδος, με ελάχιστες βροχές στις πεδινές περιοχές και ακόμη πιο περιορισμένες στις ημιορεινές και ορεινές ζώνες, δημιουργώντας συνθήκες στρες στα αμπέλια, ιδιαίτερα σε περιοχές χωρίς διαθέσιμη άρδευση.

Οι καιρικές συνθήκες κατά την περίοδο του τρύγου ήταν ιδιαίτερα ευνοϊκές, χωρίς βροχοπτώσεις και με υψηλές, αλλά όχι ακραίες, θερμοκρασίες. Αυτές οι συνθήκες είχαν σημαντική επίδραση στην ποιότητα της παραγωγής, ενώ η πρακτική «απουσία» μυκητολογικών ασθενειών και προσβολών από έντομα, όπως η Ευδεμίδα, συνέβαλε στην εξαιρετική κατάσταση των σταφυλιών. Η παραγωγή, ακολουθώντας την τάση της μειωμένης απόδοσης της περιόδου 2022-2023, παρουσίασε επιπλέον μείωση, κυμαινόμενη από 15% έως 30%, ανάλογα με την περιοχή.

Η ποιότητα των σταφυλιών, για τους προαναφερθέντες λόγους, ήταν υψηλή και καλύτερη από εκείνη των πρόσφατων τρύγων. Τα λευκά, ερυθρά και ροζέ κρασιά ωρίμασαν σωστά, σε ορισμένες περιπτώσεις περισσότερο από το επιθυμητό. Ωστόσο, οι παρατεταμένες υψηλές θερμοκρασίες προκάλεσαν προβλήματα στην οξύτητα των σταφυλιών και μείωση του αρωματικού τους δυναμικού.

ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ

Ο τρύγος του 2024 επιβεβαίωσε τη θεωρία ότι οι χρονιές υψηλής ποιότητας συνοδεύονται από μικρές αποδόσεις υπό δύσκολες συνθήκες. Ήταν ένας εξαιρετικά πρώιμος τρύγος, κατά 20 έως 30 ημέρες νωρίτερα, γεγονός που επέτρεψε στα σταφύλια να φτάσουν στη μέγιστη αρωματική και φαινολική τους ωριμότητα. Ο χειμώνας 2023/24 χαρακτηρίστηκε από ασυνήθιστα χαμηλές βροχοπτώσεις και ακόμη λιγότερες χιονοπτώσεις στα ορεινά αμπελοτόπια. Η άνοιξη ξεκίνησε αρκετά ζεστή και νωρίς, λόγω της απουσίας χιονιού στα βουνά, οδηγώντας σε πρώιμη

έκπτυξη των οφθαλμών. Οι βροχοπτώσεις κατά τη διάρκεια της άνοιξης ήταν σχεδόν ανύπαρκτες, αν και οι θερμοκρασίες παρέμειναν σε φυσιολογικά επίπεδα, επιτρέποντας τη σωστή ανθοφορία και μια ικανοποιητική καρπόδεση. Η έλλειψη βροχής και υγρασίας μείωσε την ένταση των ασθενειών στα αμπέλια, ωστόσο απαιτούσε ιδιαίτερα προσεκτική διαχείριση, καθώς τα αμπέλια είναι 100% ξηρικά.

Το καλοκαίρι συνέχισε με ξηρές συνθήκες και σταθερά υψηλές θερμοκρασίες κατά τις μεσημεριανές ώρες, αλλά με μια ημερήσια θερμοκρασιακή διακύμανση 8 έως 10 βαθμών. Ως αποτέλεσμα, η φετινή χρονιά έδωσε μία από τις μικρότερες αποδόσεις, με εξαιρετική ποιότητα και ωρίμανση 20 έως 30 ημέρες νωρίτερα από το συνηθισμένο. Τα κρασιά χαρακτηρίζονται από συγκέντρωση, κομψότητα στον ουρανίσκο και ελαφρώς χαμηλότερη οξύτητα, η οποία εξισορροπείται από μια πιο στιβαρή δομή. Το φετινό Sauvignon Blanc αναμένεται να προσφέρει έναν πιο τροπικό και πληθωρικό χαρακτήρα, ενώ οι ελληνικές ποικιλίες όπως η Μαλαγουζιά, το Ασύρτικο και το Αηδάνι εμφανίζουν μια πιο συνεπή τυπικότητα. Τα ερυθρά κρασιά παρουσιάζουν εντυπωσιακά χρώματα και συγκέντρωση.

ΑΙΓΙΑΛΕΙΑ

Ο φετινός τρύγος ήταν ο πιο πρώιμος που έχει καταγραφεί, καθώς η περιοχή βίωσε έναν πολύ ήπιο χειμώνα και ακραία ξηρασία καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η ξηρασία του 2023 συνεχίστηκε με ακόμη μεγαλύτερη ένταση, συνοδευόμενη από παρατεταμένους καύσωνες το καλοκαίρι. Οι υψηλές θερμοκρασίες επέφεραν ταχεία ωρίμανση στις χαμηλότερες περιοχές και στις πρώιμες ποικιλίες, ενώ στα ορεινά αμπελοτόπια της Αιγιαλείας, η ωρίμανση ακολούθησε πιο αργό και σταθερό ρυθμό. Ο τρύγος στα αμπέλια υψομέτρου 500-650 μέτρων πραγματοποιήθηκε περίπου 20 ημέρες νωρίτερα από το συνηθισμένο, ενώ στα μεγαλύτερα υψόμετρα (800-1100 μέτρα) ήταν 10 ημέρες νωρίτερα. Όσον αφορά τον ορεινό Ροδίτη, που αποτελεί την κύρια ποικιλία της περιοχής και ωριμάζει τελευταίος, ευνοήθηκε από τις πρώτες καλές φθινοπωρινές βροχές και έτσι ωρίμασε φυσιολογικά, παρουσιάζοντας πλεονέκτημα τόσο σε ποσότητα όσο και σε ποιότητα σε σχέση με άλλες ποικιλίες.

Συνολικά, η φετινή παραγωγή ήταν σημαντικά μειωμένη σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, όμως η ποιότητα ήταν πολύ καλή, με αυξημένη αρωματική ένταση.

ΜΑΝΤΙΝΕΙΑ 2024

Το φθινόπωρο χαρακτηρίστηκε από ήπιες θερμοκρασίες και υψηλά ποσοστά βροχοπτώσεων ειδικά τον Νοέμβρη. Ο χειμώνας ήταν ιδιαίτερα ήπιος τόσο σε επίπεδο θερμοκρασιών όσο και ύψους βροχοπτώσεων. Αθροιστικά, τους μήνες Δεκ 2023-Φεβ 2024 καταγράφηκε συσσώρευση 190,4mm βροχόπτωσης, 93.6mm χαμηλότερα από ότι ο αντίστοιχος μ.ο 2010-2023. Αντίστοιχα, η μέση θερμοκρασία την ίδια περίοδο ήταν κατά 1°C υψηλότερη σε σχέση με πέρσι και κατά 1.3 °C υψηλότερη σε σχέση με τον μ.ο. 2010-2023. Αυτός ήταν ο τρίτος κατά σειρά ήπιος και με λίγες βροχές χειμώνας για τη ζώνη. Οι ήπιοι χειμώνες μας δημιουργούν ανησυχία σχετικά με την κάλυψη των απαιτούμενων ημέρων ψύχους για τη σωστή λειτουργία των πρέμων. Αφετέρου, η απουσία βροχοπτώσεων μείωσε τα υδατικά αποθέματα και έδειξε να δημιουργεί ζήτημα υδατοδιαθεσιμότητας στη συνέχεια της καλλιεργητικής περιόδου.

Οι ήπιες συνθήκες συνεχίστηκαν και την άνοιξη. Η μέση θερμοκρασία το διάστημα Μαρ-Απρ 2024 ήταν κατά δύο βαθμούς υψηλότερη(!) από ότι ο αντίστοιχος μ.ο 2010-2023. Το ύψος βροχοπτώσεων περιορίστηκε στα 104.5mm, υποδιπλάσιο σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο το 2023 (217.9mm) και κατά 25mm λιγότερο σε σχέση με τον μ.ο 2010-2023. Απόρροια των παραπάνω θερμών συνθηκών ήταν η ιδιαίτερα πρόωμη έκπτυξη των οφθαλμών των αμπελώνων της ζώνης στο πρώτο δεκαήμερο του Απριλίου, κατά τόπο ως και 15 ημέρες νωρίτερα. Ευτυχώς τα όποια συμβάντα παγετού σημειώθηκαν τον Απρίλιο και τον Μάιο ήταν μικρής έντασης, επέδρασαν τοπικά και δεν φάνηκε να επηρεάζουν σημαντικά το ποιοτικό υπόβαθρο και τον όγκο παραγωγής της ζώνης.

Η θέρμη και η ανομβρία παρουσίασαν αντίστοιχα ανάλογη έκταση και το καλοκαίρι. Ο Ιούνιος ήταν ο θερμότερος μήνα που έχει καταγραφεί στα χρονικά (μέση Θ Ιουνίου 2024 +5°C από μέση Θ Ιουνίου 2023, +4.3°C από το μ.ο 2010-2023) ενώ και Ιούλιος και ο Αύγουστος εξελίχθηκαν χωρίς ακραίες θερμοκρασίες μεν, όμως με παρατεταμένη ζέστη και περιορισμένες βροχοπτώσεις. Όλο το καλοκαίρι είχαμε συσσώρευση μόλις 56mm, 50.6mm λιγότερο από το μέσο όρο.

Το συνολικό ύψος βροχόπτωσης, από Οκτώβριο 2023 έως Σεπτέμβριο 2024 ανήλθε στα 519mm, 198mm λιγότερο από τον μ.ο. 2010-2023 και 215mm λιγότερο από πέρσι. Ειδικότερα, το διάστημα Απρ-Σεπ 2024 καταγράφηκαν μόλις 128.2mm βροχοπτώσεων, 96.6mm λιγότερο από τον μ.ο. 2010-2023 και 148.3 mm λιγότερα από πέρσι. Η κατανομή των βροχοπτώσεων κατά την βλαστική περίοδο μετά τον ήπιο χειμώνα χαρακτηρίζεται καλή μεν αλλά λιγοστή σε ποσότητα. Ευτυχώς οι βροχές στα τέλη Αυγούστου έδωσαν μια ανάσα στα διψασμένα από τη θέρμη του καλοκαιριού Μοσχοφίλερα.

Ήταν μια χρονιά με περιορισμένες ανάγκες σε επίπεδο φυτοπροστασίας και διαχείρισης ζιζανίων. Ο όγκος παραγωγής κυμάνθηκε σε ικανοποιητικά επίπεδά, παρόλα αυτά χρειάζεται αυξημένη επαγρύπνηση καθώς και μέτρα πρόληψης και ελέγχου για την αντιμετώπιση του ζητήματος άγριων ζώων καθώς και πτηνών τα

οποία εφορμούν στους αμπελώνες μας προκαλώντας σημαντικές κατά περίπτωση ζημιές.

Οι κλιματολογικές συνθήκες συνετέλεσαν σε μια ταχεία εξέλιξη του βλαστικού κύκλου οδηγώντας στον πιο πρώιμο τρύγο τουλάχιστον των τελευταίων 25 ετών. Το τελευταίο διάστημα πριν τον τρυγητό οι καιρικές συνθήκες ήταν επωφελείς για την ωρίμανση των σταφυλιών ενώ και ο τρυγητός, με μικρές εξαιρέσεις διενεργήθηκε υπό ηλιοφάνεια. Ο κύριος όγκος του Μοσχοφίλερου τρυγήθηκε το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου, 15-20 ημέρες νωρίτερα από ότι το 2023.

Ο όγκος παραγωγής της ζώνης, πάρα τις ξηροθερμικές συνθήκες που προηγήθηκαν, ήταν μεσοσταθμικά υψηλότερος σε σχέση με την περσινή εσοδεία, όχι όμως στα επίπεδα παλαιότερων εσοδειών όπως το 2021 και το 2022. Σε κάθε περίπτωση, η Μαντινεία σε επίπεδο όγκου παραγωγής κρατήθηκε σε πολύ καλό επίπεδο συγκριτικά με την υπόλοιπη επικράτεια.

Γενικά, τα Μοσχοφίλερα έχαιραν εξαιρετικής υγιεινής κατάστασης και είχαν υψηλό αρωματικό και γευστικό πλούτο. Τα ξηρικά αμπέλια κατά περίπτωση στρεσοαρίστηκαν και έφεραν σταφύλια ιδιαίτερα μικρόρογα όμως το στοιχείο κλειδί της χρονιάς ήταν η εφαρμογή στρατηγικών συγκράτησης και αξιοποίησης των λιγοστών υδατικών αποθεμάτων. Μέσω αυτών φτάσαμε στην παραλαβή σταφυλιών ιδιαίτερα υψηλών προδιαγραφών. Αρχικά οι ωριμότητες κυμάνθηκαν σε μέτρια επίπεδα για την ζώνη όμως στη συνέχεια του τρύγου έφτασαν και σε αρκετά υψηλότερες τιμές. Τα γλεύκη χαρακτηρίστηκαν από πλούσιο αρωματικό προφίλ, καλές αναλογικά οξύτητες και μεστή γεύση δημιουργώντας υψηλές προσδοκίες για τους παραγομένους οίνους.

ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ

Η άνοιξη ήρθε νωρίς, με θερμοκρασίες πάνω από το μέσο όρο, γεγονός που προκάλεσε πρώιμη έκπτυξη των οφθαλμών. Η ανάπτυξη συνεχίστηκε σταθερά μέχρι τα μέσα Μαΐου, όταν οι θερμοκρασίες αυξήθηκαν σημαντικά, οδηγώντας σε διαφορετικές περιόδους άνθισης ανάλογα με το αμπελοτόπι. Οι θερμοκρασίες αυξήθηκαν ακόμη περισσότερο στα τέλη Ιουνίου και παρέμειναν υψηλές μέχρι τα μέσα Αυγούστου, με μικρές διακυμάνσεις μεταξύ ημέρας και νύχτας. Ο τρύγος ξεκίνησε στις 6 Αυγούστου και, παρόλο που τα σταφύλια ωρίμασαν νωρίς, η ποιότητα και η φρεσκάδα τους ήταν εξαιρετικές. Ο καρπός δεν επηρεάστηκε αρνητικά και συγκομίστηκε σε άριστη κατάσταση, προμηνύοντας μια χρονιά υψηλής ποιότητας.

ΑΙΓΑΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ

ΣΥΡΟΣ

Ο τρύγος ξεκίνησε τρεις εβδομάδες νωρίτερα από το 2023, καθώς η υπερβολική ζέστη καθ' όλη τη διάρκεια του Ιουνίου επιτάχυνε την καλλιεργητική περίοδο και ώθησε τον τρύγο πιο νωρίς. Σε κάποια φάση, τα αμπέλια εξαντλήθηκαν και άρχισαν να «κλείνουν», με αποτέλεσμα να ληφθεί η απόφαση για πρώιμο τρύγο. Η ποιότητα της σοδειάς του 2024 είναι εξαιρετική, αν και οι αποδόσεις ήταν μειωμένες κατά 40%—κάτι αναμενόμενο έπειτα από τέσσερα διαδοχικά θερμά έτη.

ΠΑΡΟΣ

Ο χειμώνας ήταν ήπιος, χωρίς χαμηλές θερμοκρασίες και με ελάχιστες βροχοπτώσεις, οδηγώντας σε πρώιμη ανθοφορία των αμπελιών. Οι ισχυροί νότιοι άνεμοι την άνοιξη είχαν αρνητικό αντίκτυπο στην άνθηση και στην καρπόδεση, μειώνοντας σημαντικά την παραγωγή. Το καλοκαίρι συνέχισε με εξαιρετικά υψηλές θερμοκρασίες, πολύ πάνω από τα φυσιολογικά επίπεδα.

Για τον λόγο αυτό, σε συνδυασμό με την έλλειψη βροχοπτώσεων, ο τρύγος ξεκίνησε νωρίς, στις 28 Ιουλίου για τις λευκές ποικιλίες. Συγκεκριμένα, η Μαλαγουζιά τρυγήθηκε την 1η Αυγούστου, το Ασύρτικο στις 6 Αυγούστου, ενώ οι ποικιλίες Μονεμβασιά και Αηδάνι Μαύρο στις 19 Αυγούστου. Ο τρύγος ολοκληρώθηκε στις 29 Αυγούστου με τις ερυθρές ποικιλίες Μανδηλαριά και Βάφτρα.

Κατά τη διάρκεια του τρύγου, επικράτησαν ηλιοφάνεια και υψηλές θερμοκρασίες, χωρίς σημαντικούς ανέμους και με φυσιολογικά επίπεδα υγρασίας τις βραδινές ώρες. Οι αποδόσεις των αμπελιών μειώθηκαν για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά κατά 40%-60%, λόγω: α) της έλλειψης βροχοπτώσεων τον χειμώνα, β) των ισχυρών νότιων ανέμων την άνοιξη, και γ) των παρατεταμένων υψηλών θερμοκρασιών το καλοκαίρι.

Ωστόσο, η ποιότητα των σταφυλιών ήταν εξαιρετική, με αποτέλεσμα κρασιά που διατηρούν φυσιολογικά επίπεδα αλκοόλ τόσο στις λευκές όσο και στις ερυθρές ποικιλίες, ενώ παράλληλα παρουσιάζουν καλή οξύτητα και πλούσια αρωματική ένταση.

ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ

Η καλλιεργητική περίοδος χαρακτηρίστηκε από έναν ήπιο χειμώνα με χαμηλές βροχοπτώσεις, ενώ οι θερμοκρασίες, ακόμα και τους χειμερινούς μήνες, δεν έπεσαν κάτω από τους 11°C, συμβάλλοντας στην πρόωρη έξοδο των αμπελιών από τον λήθαργο. Οι μεγαλύτερες ποσότητες βροχόπτωσης σημειώθηκαν από τον Δεκέμβριο έως τον Μάρτιο, φτάνοντας τα 160 mm. Η έκπτυξη των οφθαλμών

ξεκίνησε στα τέλη Μαρτίου, δύο εβδομάδες νωρίτερα από το 2023. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι δυνατοί άνεμοι επηρέασαν την ομαλή ανάπτυξη των αμπελιών, καθώς έσπασαν παραγωγικούς βλαστούς.

Ορισμένες περιοχές επηρεάστηκαν και πάλι από χαλάζι στις αρχές Μαΐου. Η άνοιξη και το καλοκαίρι εξελίχθηκαν με φυσιολογικές για την εποχή θερμοκρασίες, με εξαίρεση ένα σύντομο κύμα καύσωνα στις 13 Ιουλίου, όταν η θερμοκρασία έφτασε τους 37,7°C, προκαλώντας τα πρώτα σημάδια εγκαυμάτων σε ορισμένα αμπέλια.

Λόγω των παραπάνω συνθηκών, υπήρξε μείωση της παραγωγής που κυμάνθηκε από 20% έως 35%, ανάλογα με την ποικιλία και την περιοχή κάθε αμπελοτεμαχίου.

Ο τρύγος ξεκίνησε την 1η Αυγούστου με το Μαυροτράγανο, 15 ημέρες νωρίτερα από το 2023. Συνεχίστηκε με το Αθήρι την επόμενη ημέρα και με το Ασύρτικο στις 4 Αυγούστου. Ολοκληρώθηκε με την ποικιλία Αηδάνι στις 13 Αυγούστου, έναν μήνα νωρίτερα από τον τρύγο του 2023.

Όσον αφορά την ποιότητα, το Ασύρτικο και το Αηδάνι, παρά τον πρώιμο τρύγο, παρουσίασαν πολύ καλή οξύτητα, σύνθετο (ποικιλιακό) αρωματικό προφίλ και εξαιρετική ισορροπία στο στόμα. Το Μαυροτράγανο και η Μαντηλαριά εμφάνισαν πολύ καλά επίπεδα σακχάρων και φαινολικής ωρίμανσης, με έντονα ποικιλιακά αρώματα.

Μέχρι στιγμής, τα κρασιά δείχνουν μεγάλη συμπύκνωση, διατηρώντας την τυπικότητα των ποικιλιών τόσο στο αρωματικό προφίλ όσο και στη δομή τους. Η αλκοολική περιεκτικότητα παρέμεινε σε φυσιολογικά επίπεδα (13-14,5%), ενώ η οξύτητα διατηρήθηκε σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα, παρά τις δυσκολίες, προσδίδοντας κομψότητα και ισορροπία στα κρασιά. Η επαναλαμβανόμενη μείωση των αποδόσεων τα τελευταία χρόνια ενισχύει την ανθεκτικότητα των φυτών, ενώ ταυτόχρονα ωθεί τα οινοποιεία να προσαρμοστούν και να ανακαλύψουν νέους τρόπους διαχείρισης των αμπελώνων.

ΚΡΗΤΗ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Ο φετινός χειμώνας ήταν ιδιαίτερα ζεστός και υγρός. Οι βροχοπτώσεις ήταν επαρκείς και το έδαφος εμπλουτίστηκε με το απαραίτητο νερό. Ωστόσο, λόγω της παρατεταμένης ξηρασίας του 2023, η ανάγκη του εδάφους για νερό ήταν ακόμη μεγαλύτερη. Η μέση θερμοκρασία τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο ήταν 11,2°C, δηλαδή 2,5°C υψηλότερη σε σύγκριση με το 2023. Οι περιορισμένες βροχοπτώσεις της άνοιξης, σε συνδυασμό με τις υψηλές μέσες θερμοκρασίες, επιτάχυναν

σημαντικά τη βλαστική ανάπτυξη των αμπελώνων. Χαρακτηριστικό της φετινής χρονιάς ήταν η έναρξη της άρδευσης στα μέσα Απριλίου, καθώς τα φυτά έδειξαν σημάδια στρες λόγω έλλειψης νερού. Επιπλέον, οι υψηλές θερμοκρασίες επιτάχυναν και την εμφάνιση της Ευδεμίδας, η οποία, παρά τους υψηλούς πληθυσμούς της – κυρίως στη δεύτερη γενιά – αντιμετωπίστηκε αποτελεσματικά. Τέλος, δεν υπήρξαν κρούσματα Περονόσπορου ή Ωιδίου στους αμπελώνες.

Οι καιρικές συνθήκες κατά την περίοδο της ωρίμανσης και του τρύγου ήταν εξαιρετικές για την παραγωγή ποιοτικού κρασιού. Από τις 20 Ιουνίου, όταν ξεκίνησε ο περκασμός για το Λιάτικο (25 ημέρες νωρίτερα από το 2023), δεν σημειώθηκαν βροχοπτώσεις. Οι θερμές και ξηρές συνθήκες επιτάχυναν σημαντικά την ωρίμανση. Από την έναρξη του τρύγου στις 29 Ιουλίου μέχρι το τέλος Αυγούστου, οι υψηλές θερμοκρασίες αποτέλεσαν χαρακτηριστικό της χρονιάς. Στις 31 Αυγούστου σημειώθηκαν οι πρώτες βροχές, με περίπου 40mm νερού να εμπλουτίζουν το έδαφος. Ωστόσο, αυτό δεν επηρέασε τον τρύγο, καθώς σχεδόν όλοι οι αμπελώνες είχαν ήδη τρυγηθεί, με εξαίρεση τη Μαντηλαριά, η οποία συγκομίστηκε στις 9 Σεπτεμβρίου.

Η φετινή παραγωγή θεωρείται από τις μικρότερες που έχουν καταγραφεί. Η μείωση της παραγωγής έφτασε περίπου το 30% σε σύγκριση με το 2023 και περίπου το 40% σε σύγκριση με το 2022.

Αντίθετα με τη χαμηλή παραγωγή, η ποιότητα ήταν εξαιρετική. Τα σταφύλια δεν επηρεάστηκαν από ασθένειες (περονόσπορο, ωίδιο, βοτρυτή) και, παρά τους υψηλούς πληθυσμούς της Ευδεμίδας, η σωστή φυτοπροστασία διασφάλισε την αποτελεσματική διαχείριση του εντόμου, αποτρέποντας τυχόν ζημιές. Σε σύγκριση με το 2023, τα αρχικά αποτελέσματα δείχνουν μεγαλύτερη αρωματική συγκέντρωση, υψηλότερη οξύτητα και πιο ώριμες, βελούδινες τανίνες.

Τα πρώτα δείγματα των κρασιών είναι εξαιρετικά, αν και είναι ακόμα νωρίς. Τα λευκά κρασιά διαθέτουν τραγανή οξύτητα, γεμάτο σώμα και πλούσια αρώματα φρούτων, τόσο από ώριμα πυρηνόκαρπα όσο και από εξωτικά φρούτα. Τα ροζέ κρασιά έχουν υψηλή οξύτητα, με αρώματα ώριμων κόκκινων φρούτων, λουκουμιού και τριαντάφυλλου. Χαρακτηριστικό των ερυθρών κρασιών της φετινής χρονιάς είναι οι απαλές, ώριμες τανίνες, το βαθύ κόκκινο χρώμα και τα έντονα αρώματα κόκκινων φρούτων. Σε σύγκριση με τη σοδειά του 2023, παρατηρείται υψηλότερη οξύτητα σε όλα τα παραγόμενα κρασιά, καθώς και πιο συμπυκνωμένα αρώματα και ώριμες φαινολικές τανίνες στα ερυθρά κρασιά.